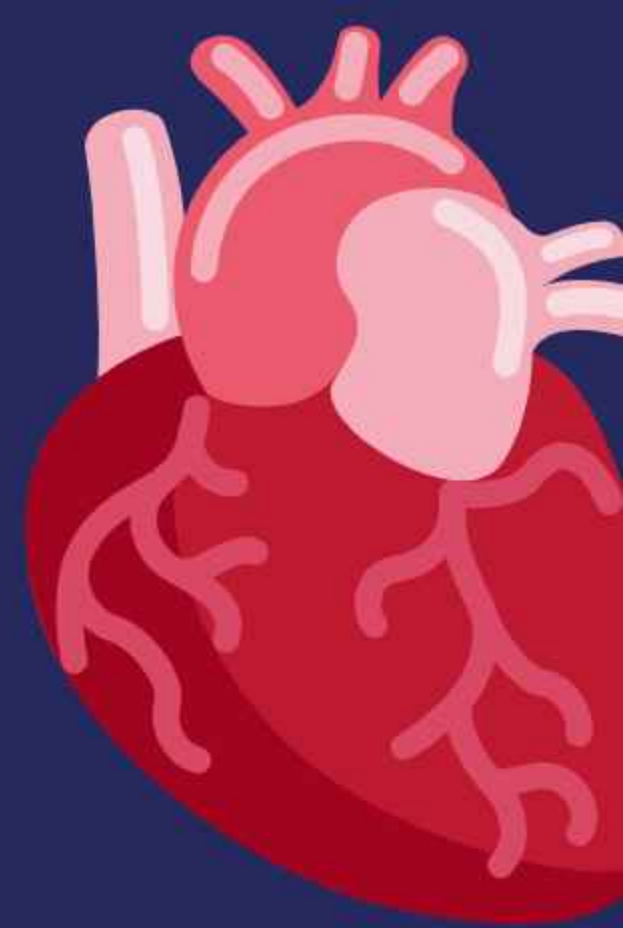
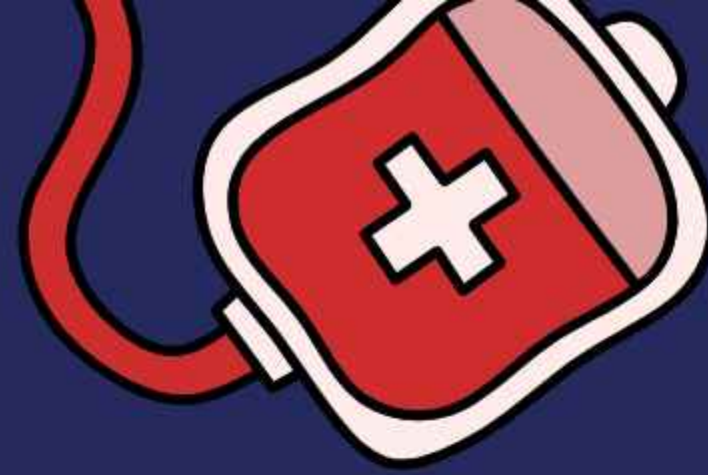
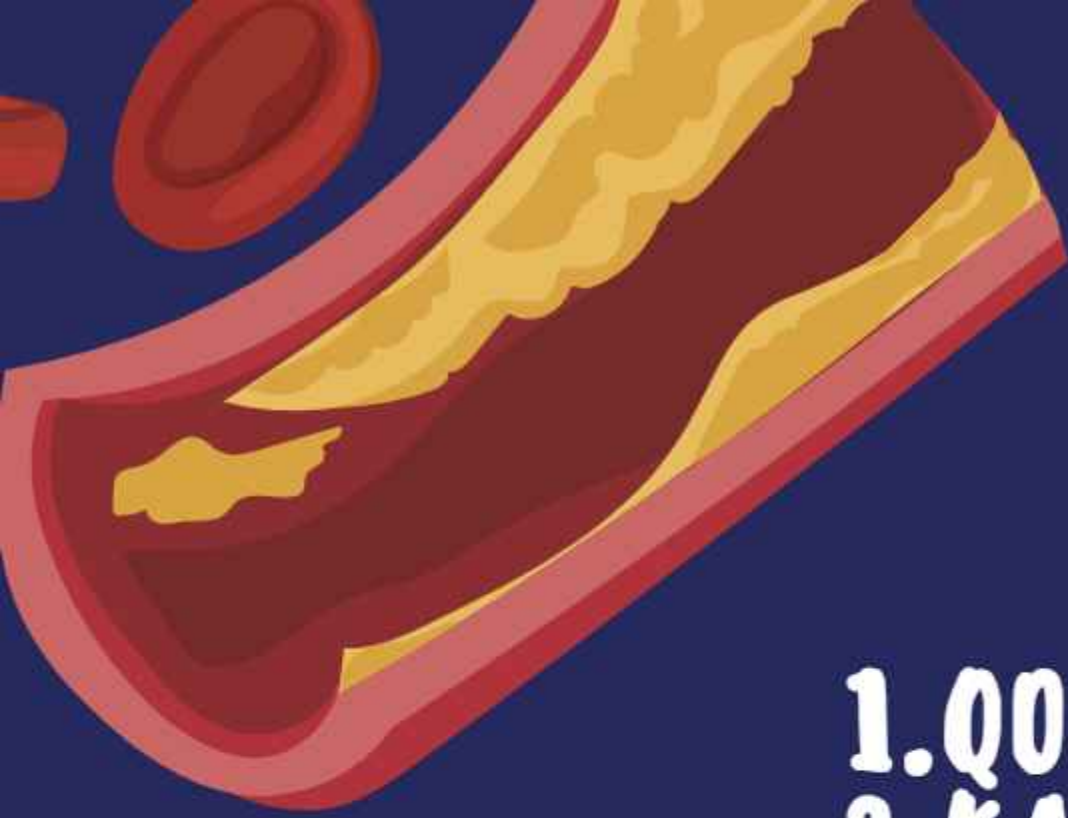

**22-MAVZU:
TOMIRLARDA QON KETGANIDA
BIRINCHI YORDAM
KO'RSATISH.**

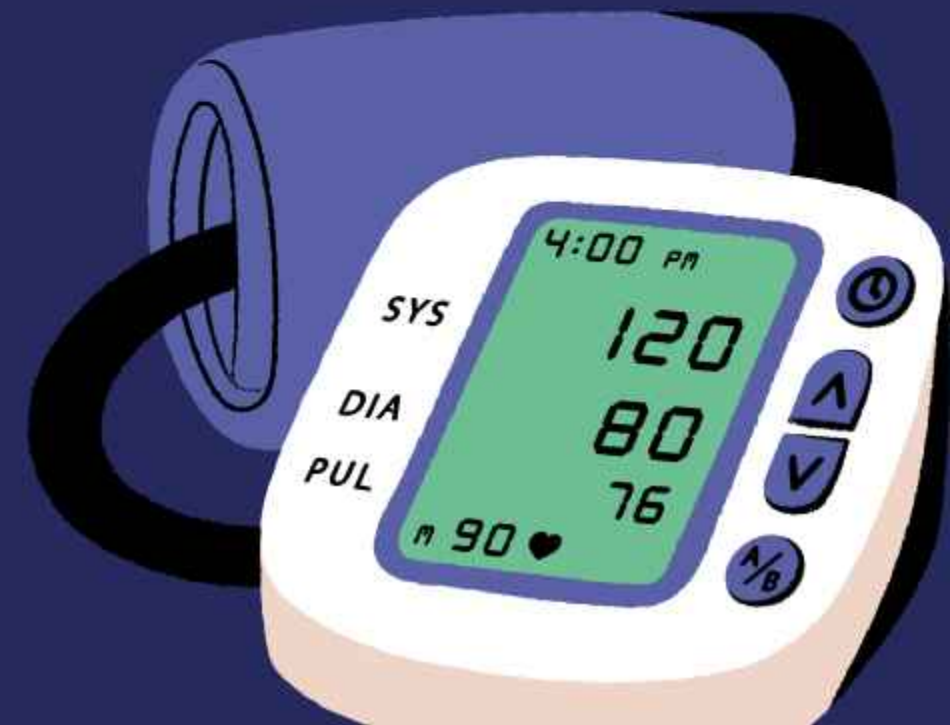
O'qituvchi: Teshayeva Mohinur Sayfullo qizi

REJA:

1. QON KETISHINING ORGANIZMGA TA'SIRI.
2. KAPILLARLARDAN QON KETISHI.
3. VENALARDAN QON KETISHI.
4. ARTERIYALARDAN QON KETISHI.
5. ICHKI QON KETISHI.

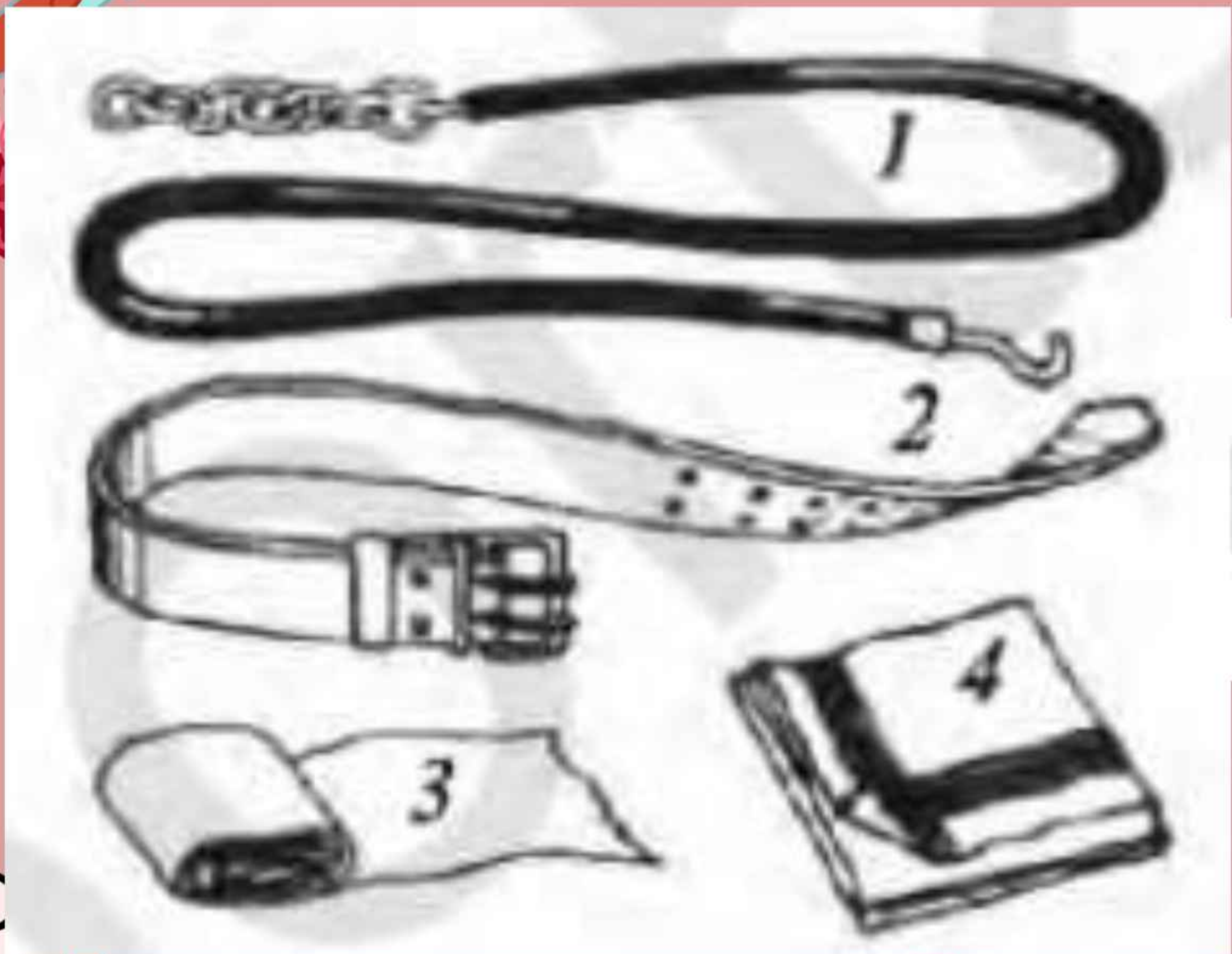

Qon ketishining organizmga ta'siri. Odam tomirlari bo'ylab 5 litrga yaqin qon oqib turadi. Qon tomirlari jarohatlanib, ko'p qon yo'qotilganida qon bosimi pasayib ketadi. Miya, yurak va barcha organlarning kislorod bilan ta'minlanishi izdan chiqib, odam hayoti uchun jiddiy xavf tug'iladi. Odam 2-2,5 litrdan ko'proq qon yo'qotganida halok bo'ladi. Ayniqsa, arteriyalar va yirik venalardan qon ketishi juda xavfli ho'lib, o'z vaqtida chora ko'rilmaganida o'limga olib kelishi mumkin.

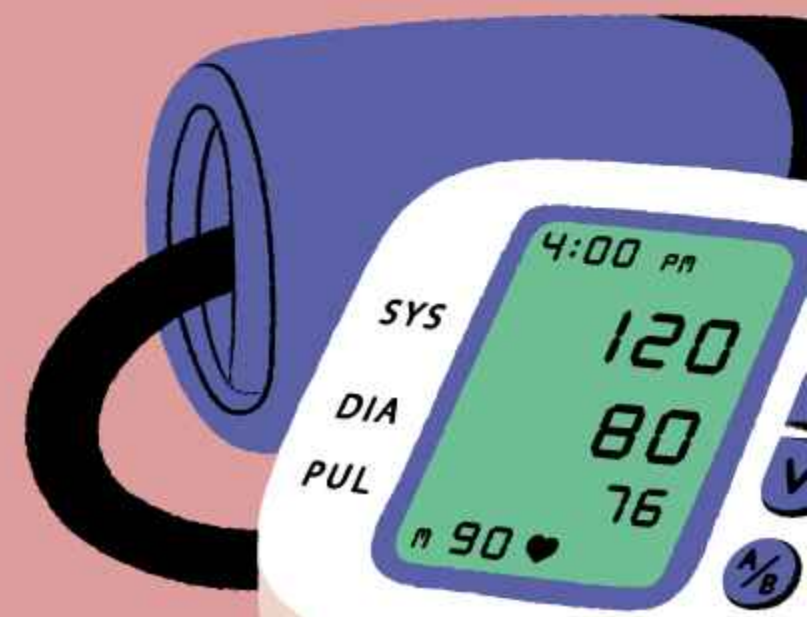

Kapillarlardan qon ketishi. Kapillardan qon ketishi nisbatan ko'p uchrab turadi (43-rasm). Terming kuchsiz jarohat olishi kapillarlardan qonketishiga sabab bo'ladi. Jarohatlangan kapillarlardan qon sekin oqib turadi. Shuning uchun qon ketishini to'xtatish uncha qiyinchilik tug'dirmaydi. Kapillardan qon ketganida shikastlangan joy yuvi lib, yod eritmasi bilan zararsizlantiriladi. So'ngra toza bint bilan bog'lab qo'yiladi. Ba'zan burun devoridagi mayda kapillarlar jarohatlanib, burundan asta-sekin qon keta bosh laydi. Bunday hollarda burun ehtiyotlik bilan sovuq suvda bir necha marta chayiladi. Bemorning burni ustiga sovuq suvda ho'llangan sochiq qo'yiladi- Sovuq suv kapillarlar nayini toraytirih, qon oqishini sekinlashtiradi. Burundan qon ketishi sababini aniqlash uchun shifokorga murojaat qilish lozim.

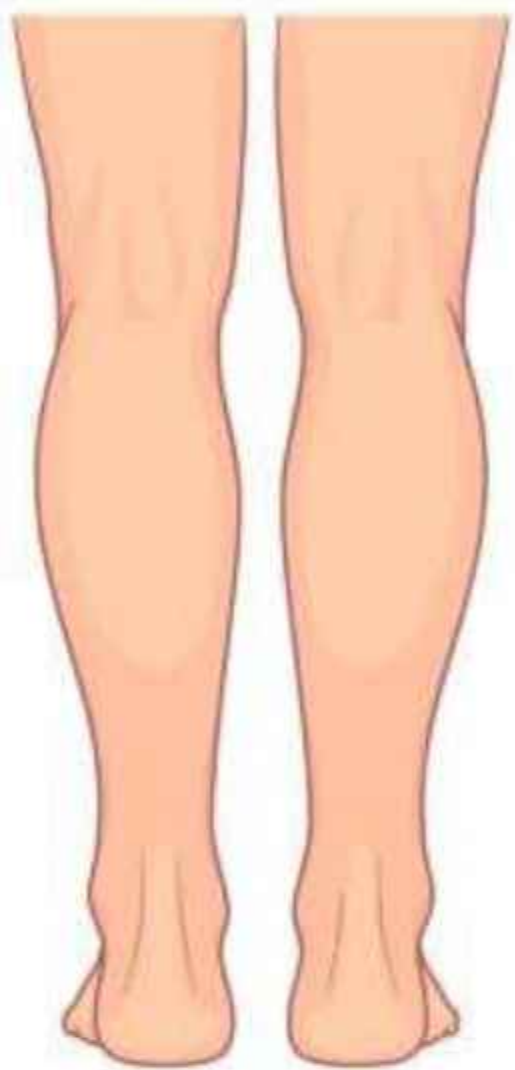

43-rasm. Qo'l va oyoqdan qon ketishini to'xtatish uchun ishlatiladigan vositalar:
1 – rezina bog'ich, 2 – kamar,
3 – bint, 4 – ro'molcha.

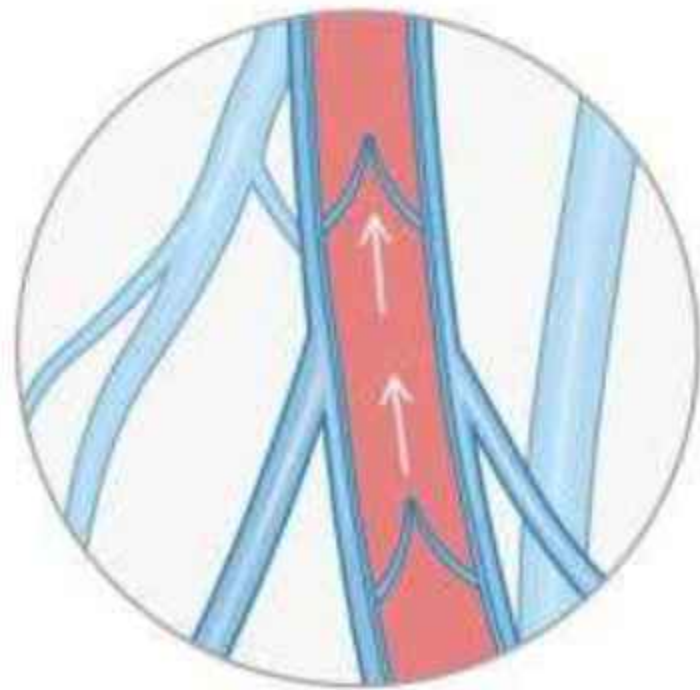

Venalardan qon ketishi. Ko'pchilik venalardagi qon bosimi va qonning oqish tezligi kapillardagiga nisbatan birmuncha yuqori bo'ladi. Qon ketishi kapillarlarga nisbatan qon oqishi kuchliroq bo'lgan venalarda sodir bo'ladi. Shu sababdan shikastlangan joyda qon ivishidan hosil bo'ladigan qon laxtasi yuvilib ketib, odam qisqa vaqt ichida ko'p qon yo'qotishi mumkin. Kichikroq venalar shikastlanganida shikastlangan tomir siqib bog'lanib, bemor shifoxonaga jo'natiladi. Yirik venalar shikastlanganida ham arteriyalar shikastlanganida ko'riladigan tadbirlar qo'llaniladi.

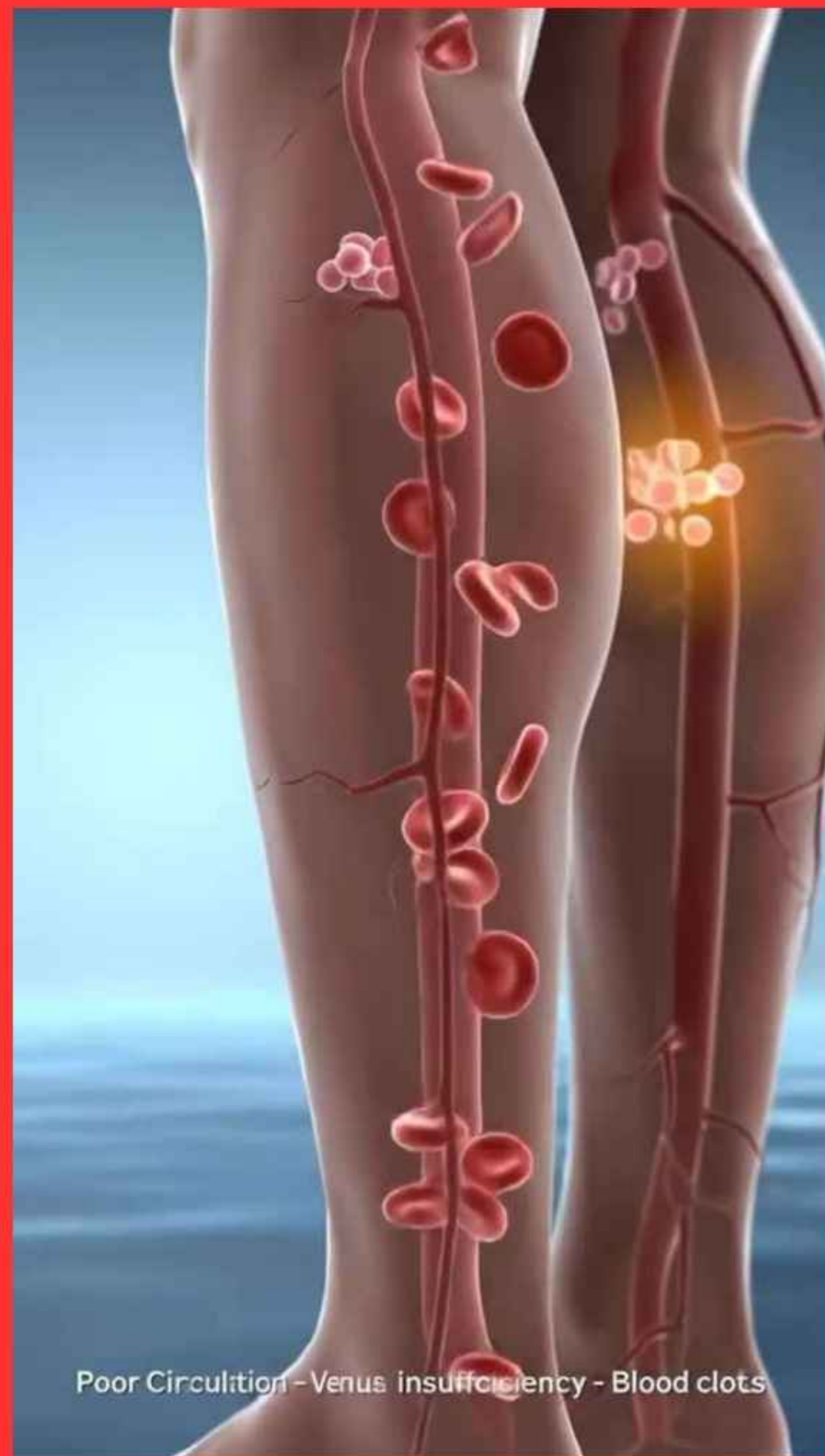
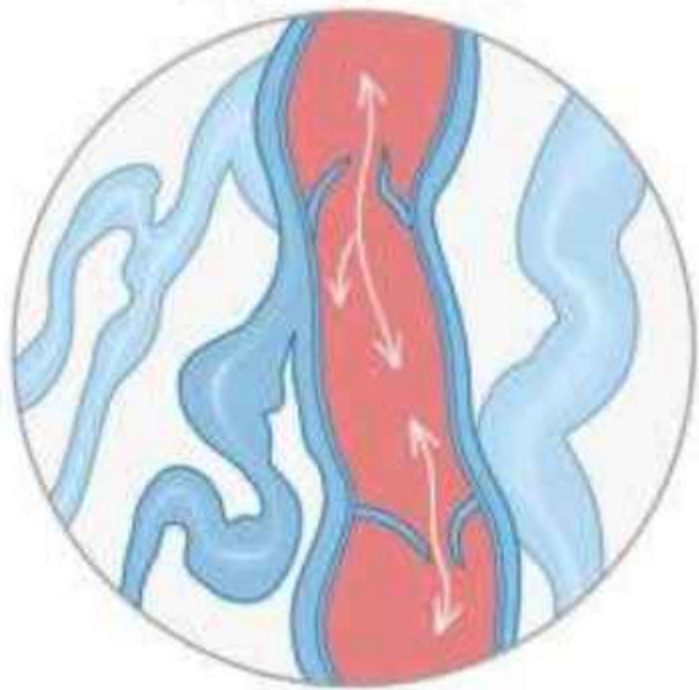

Normal

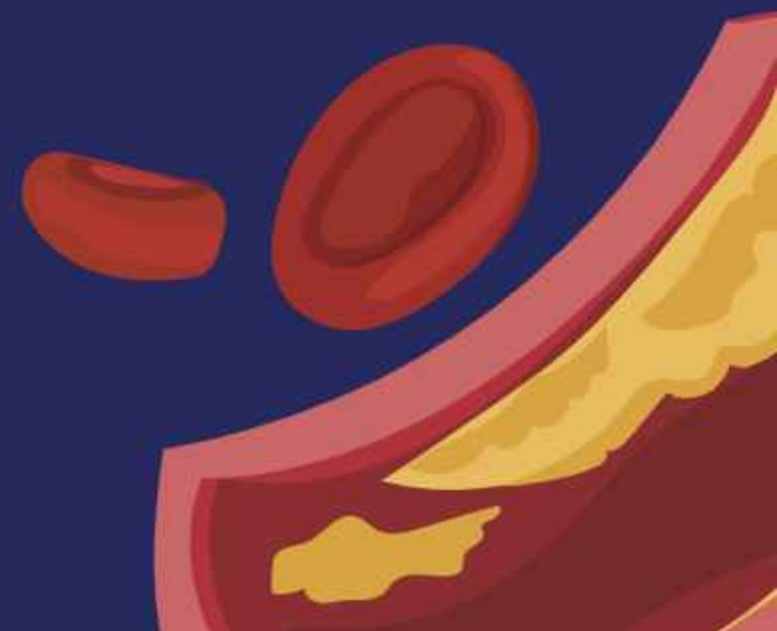
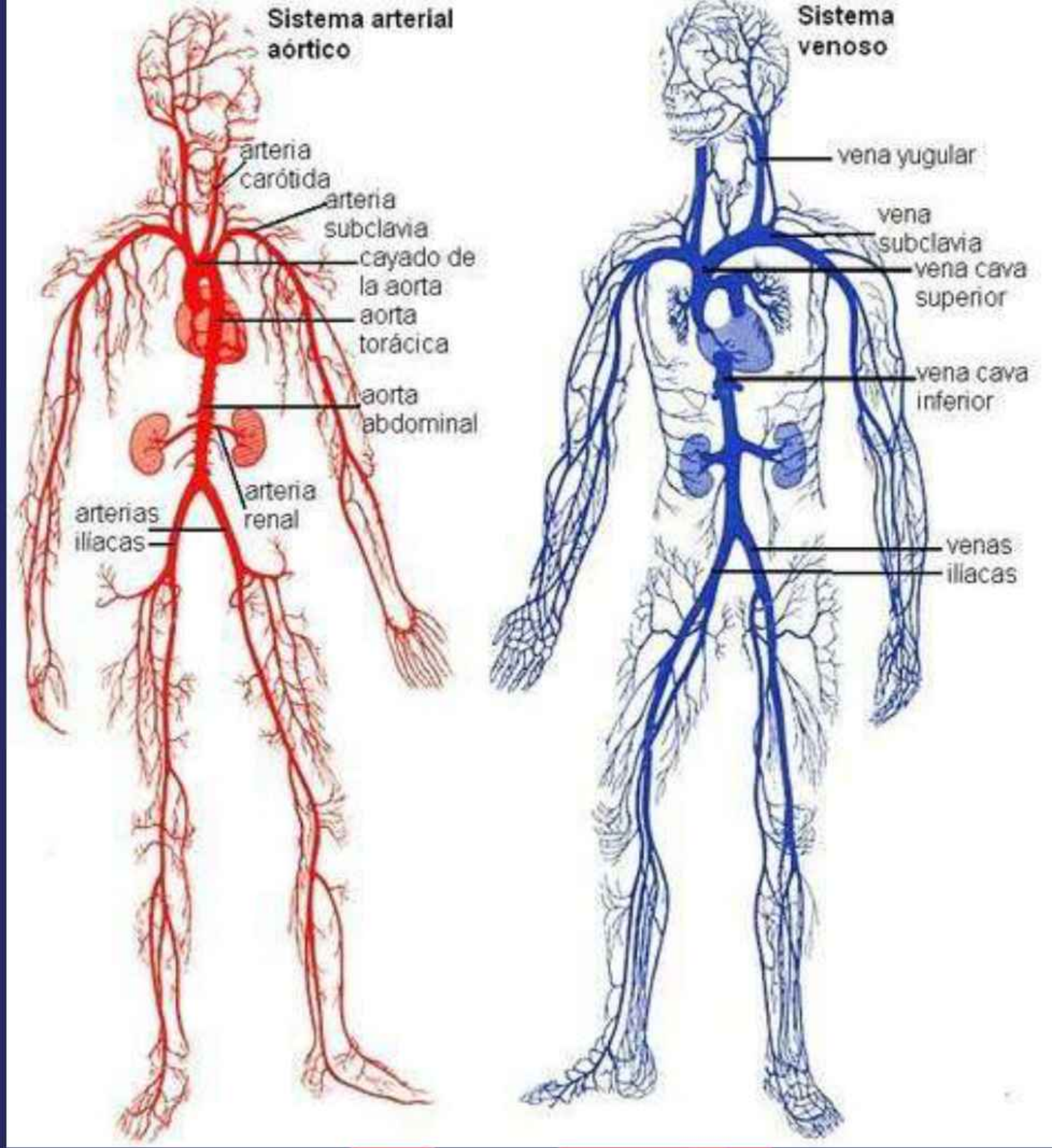
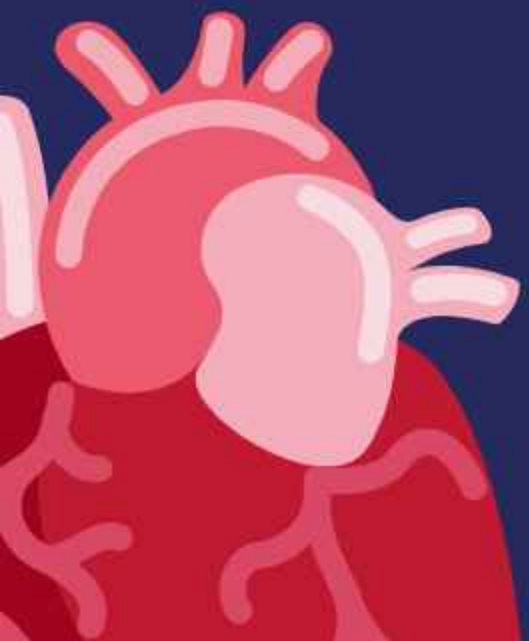
Varicose veins

Poor Circulation - Venus insufficiency - Blood clots

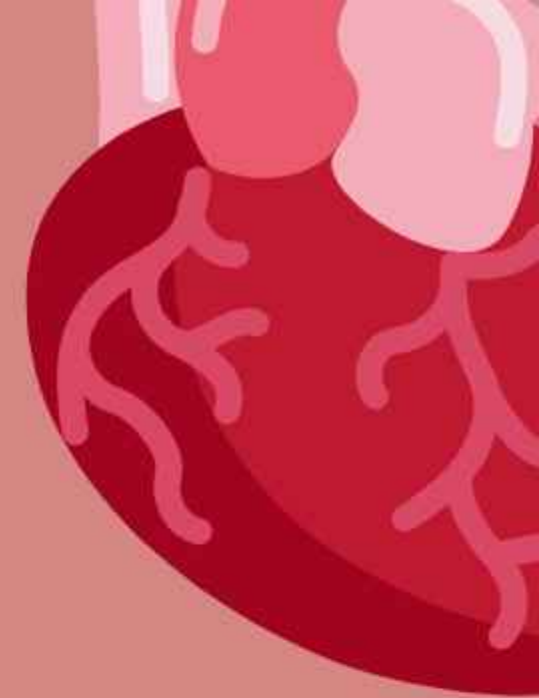
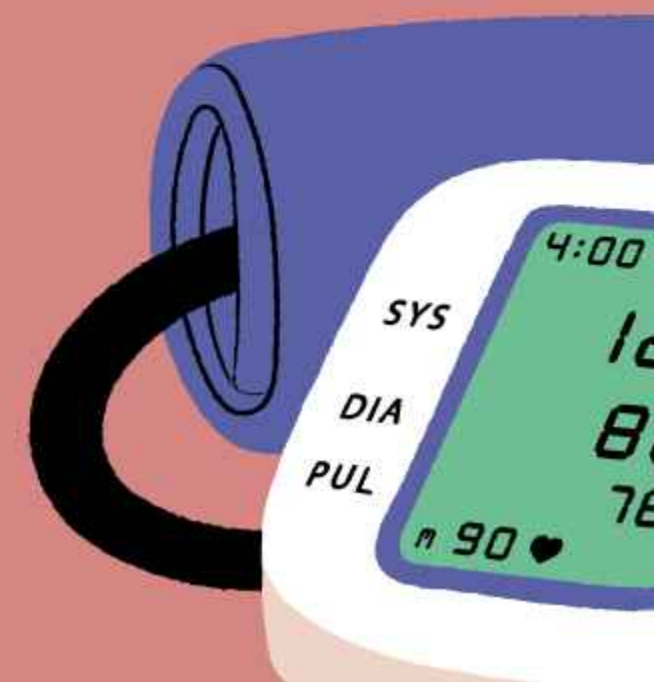

Arteriyalardan qon ketishi. Arteriyalarda bosim yuqori bo'lganidan qon jarohatlangan tomirdan fawora bo'lib otilib chiqa boshlaydi. Shuning uchun arteriyalardan qon ketishi hayot uchun juda katta xavf tug'diradi. Arteriyalardan Tomirlardan qon ketganida birinchi yordam ko'rsatish qon ketishini to'xtatish uchun qon tomiri jarohatlangan joydan yuqoriroqdan barmoq bilan bosib turib, bu joyga rezina, bint yoki boshqa materialdan qovuzloq qo'yiladi. Teri shikastlanmasligi uchun qovuzloq ostiga bint yoki boshqa mato o'raladi Mato orasiga tayoqcha kiritilib, qovuzloq qon to'xtaguncha buraladi (44-rasm). So'ngra tayoqcha bint bilan qovuzloqqa o'raladi va jarohatlangan joy boglab qo'yiladi. Bemor tezda shifoxonaga jo'natiladi. Qovuzloq 2 soatdan ortiq turmasligi lozim. Aks holda qo'l yoki oyoqning qovuzloqdan pastki qismidagi to'qimalar jonsizlanib, ishdan chiqishi mumkin. Shuning uchun 2 soat o'tgandan so'ng qovuzloq jonsizlanib qolgan qon tomiri jonlanguncha biroz bo'l shatib turilib, keyin yana siqib bog'lab qo'yiladi. Qo'l yoki oyoq arteriyalaridan qon ketishini qo'l yoki oyoqni qattiq bukish orqali ham to'xtatish mumkin. Buning uchun bukiladigan bog'inga yumaloqlangan bint yoki paxta joylanib, oyoq yoki qo'l bukilgan holatda boglab qo'yiladi.

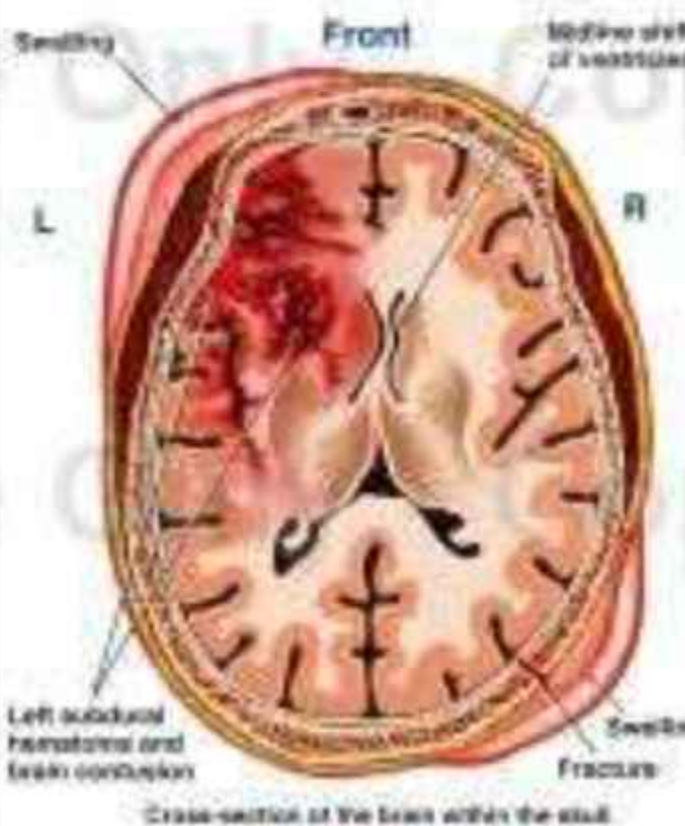
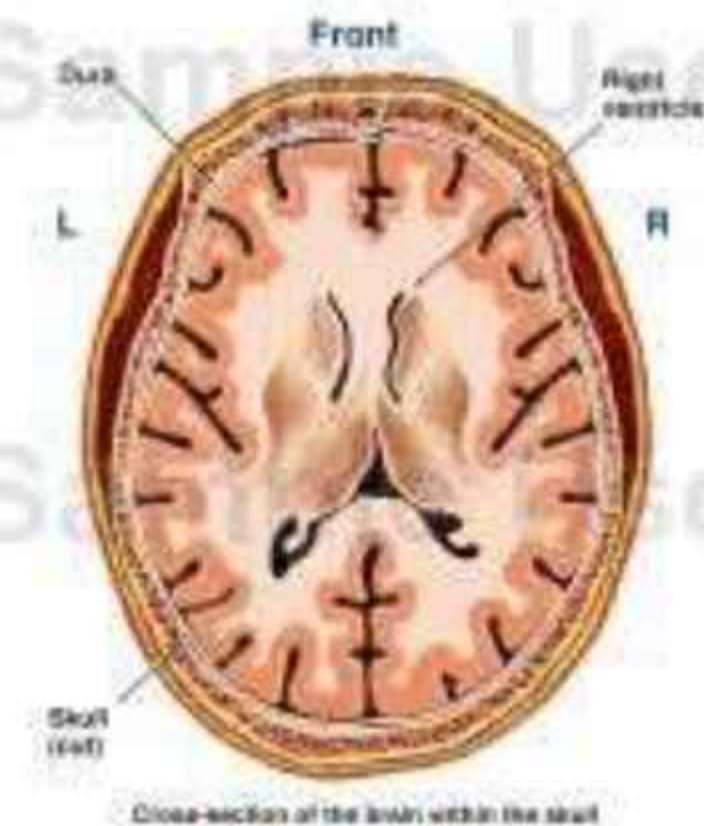
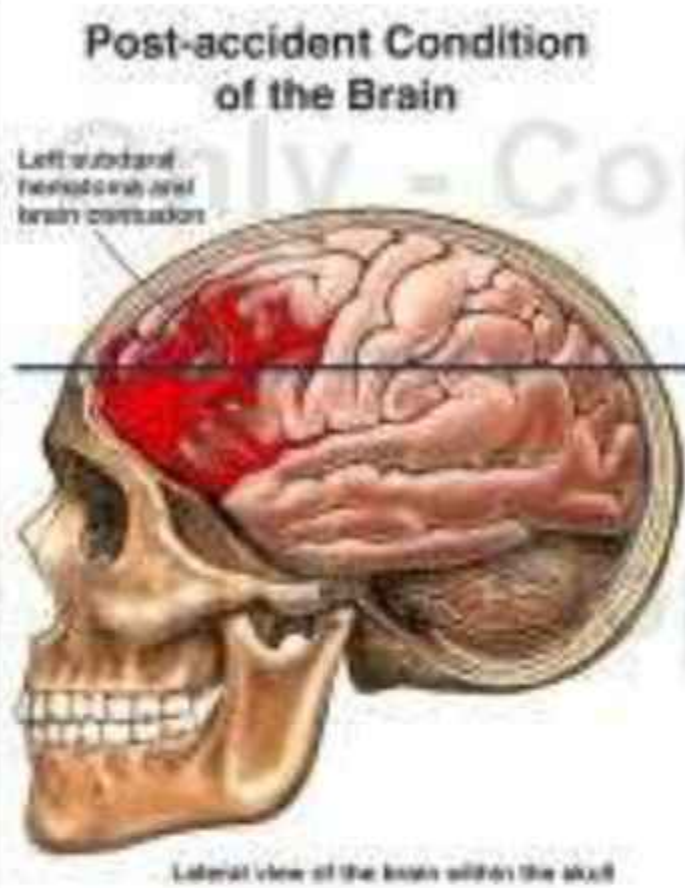
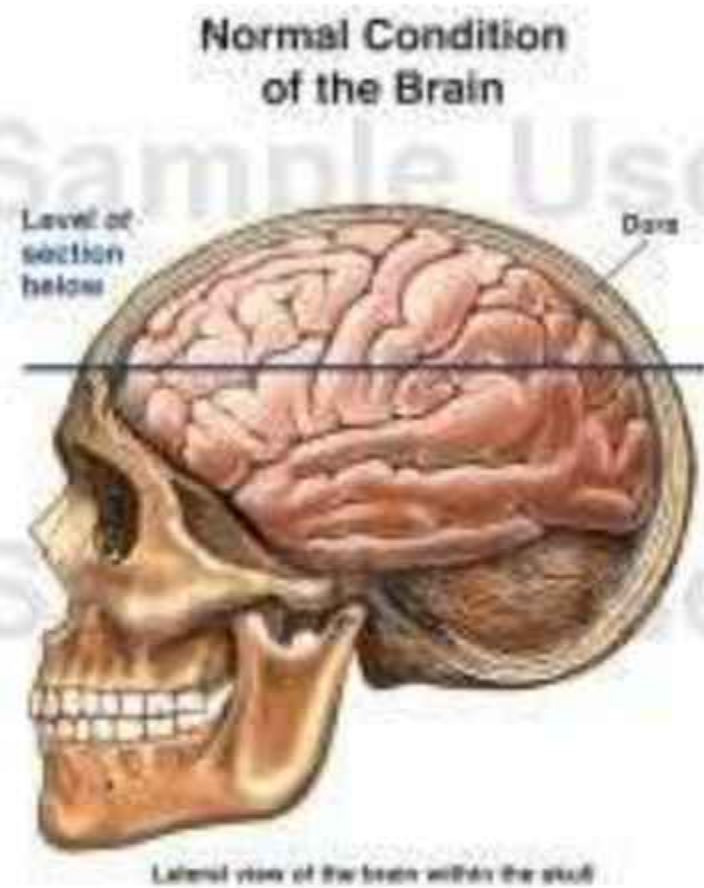

Ichki qon ketishi juda xavfli bo'lib, qorin va ko'krak bo'shlig'i, oshqozon, ichak, bosh qutisi yoki boshqa organlar bilan bog'liq bolishi mumkin. Ichki organlarga qon ketishida kishining rangi oqaradi, yuza nafas oladi, tomir urishi sekinlashadi va kuchsizlanadi. Bunday hollarda zudlik bilan tez tibbiy yordam chaqirish zarur. Shifokor kelgunicha bemorni yotqizilgan yoki o'tirgan holatda tamoman tinch qoldirish lozim. Qon ketishi gumon qilingan joy (qorin, ko'krak yoki bosh) ustiga muz, qor yoki sovuq suv solingan polietilen xalta qo'yiladi.

Normal vs. Post-accident Brain and Head Injuries

E'TIBORINGIZDAN MAMNUNMAN

